

De stad Antwerpen en haar UNESCO-werelderfgoed

Johan VEECKMAN,

Adjunct-coördinator archeologie en monumentenzorg

Stad Antwerpen

Johan.veeckman@stad.antwerpen.be

Anno 2015 telt de stad Antwerpen 2 sites die als werelderfgoed door UNESCO erkend werden. De noordelijke toren van de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal werd in 1999 samen met het stadhuis opgenomen in de groepsinschrijving Belforten in België en Frankrijk. In 2005 volgde de erkenning van het woonhuis/atelier museum Plantin-Moretus, inbegrepen de opname op de Lijst van het Wereldgeheugen.

Momenteel wordt het dossier gefinaliseerd voor de erkenning van het oeuvre van architect Le Corbusier als werelderfgoed. Ook hierin is een Antwerps gebouw opgenomen, namelijk het huis Guiette. In 2002 werd de historische binnenstad van Antwerpen opgenomen op de indicatieve lijst van mogelijke sites. In de subcategorie werelderfgoed voor documenten werd in 2009 de Insolvente Boedelskamer van het Antwerpse stadsarchief opgenomen op de Lijst van het Wereldgeheugen.

Een onderwerp dat vaak naar voor komt in relatie tot de erkende werelderfgoedsites is de problematiek rond de bufferzones. De omvang van deze zones werd in het verleden vaak op een eerder arbitraire of louter pragmatische manier bepaald. In de Antwerpse casus is deze voor zowel de kathedraaltoren en het stadhuis als voor het complex Plantin-Moretus de gehele historische binnenstad binnen de 16de-eeuwse stadsomwalling. Voor beide sites kan deze zone in vraag gesteld worden.

De opmaak en uitvoering van beheersplannen voor de door UNESCO erkende sites komen hoe langer hoe meer op de voorgrond. Ook in het kader van de nieuwe wetgeving op Vlaams niveau wordt sterk ingezet op beheersmatige initiatieven. Voor de kathedraaltoren en het stadhuis zijn momenteel geen formeel uitgewerkte beheersplannen beschikbaar. Het complex Plantin-Moretus, een volgens het cultureel erfgoeddecreet erkend museum, beschikt wel over een beheersplan.

Voor het Antwerpse werelderfgoed werd tot op heden weinig specifieke promotie gemaakt. De stad Antwerpen beschikt immers over een gigantisch historisch patrimonium, waardoor het UNESCO-werelderfgoed label niet altijd naar waarde geschat wordt. Bij een recente bevraging naar de meest attractieve troeven van de stad Antwerpen blijft het historisch patrimonium hoog scoren maar een kwantitatieve bepaling van de toeristische en economische impact van de werelderfgoederkenningen is moeilijk te becijferen.